

K. SZAMAŁEK — Podstawy geologii gospodarczej i gospodarki surowcami mineralnymi. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2007, 265 str., indeks rzeczowy, indeks nazwisk

Koniec 2007 r. przyniósł kilka ciekawych pozycji z dziedziny geologii. Jedną z nich jest niewątpliwie książka *Podstawy geologii gospodarczej i gospodarki surowcami mineralnymi* — pierwszy od kilkunastu lat podręcznik z dziedziny geologii gospodarczej. Od czasów wydania *Geologii gospodarczej* profesorów Andrzeja Bolewskiego i Huberta Gruszczyka w 1989 r. nie ukazała się na polskim rynku żadna nowa pozycja książkowa obejmująca całościowo te zagadnienia. Tymczasem polska gospodarka działa już w zupełnie innych realiach ekonomicznych i politycznych. W procesie poszukiwania i wydobywania kopalń, a także w ich obrocie stosowane są zasady gospodarki rynkowej. Geologia gospodarcza daje przedsiębiorcom i inwestorom ważne instrumenty i narzędzia przy podejmowaniu racjonalnych decyzji inwestycyjnych. Umożliwia również zrozumienie procesów zachodzących na rynku surowców mineralnych w dłuższej skali

czasu, jak też tworzy modele procesów, które mogą zachodzić w przyszłości. Tym samym może być narzędziem w minimalizacji ryzyka inwestycji. Wszystko to prowadzi do wniosku, że geologia gospodarcza wzbudza co najmniej zainteresowanie nie tylko naukowców, ale także (i chyba przede wszystkim) przedsiębiorców, urzędników administracji rządowej i samorządowej. Dobrze się zatem stało, że po latach ukazała się książka traktująca o aktualnych problemach geologii gospodarczej. Jej autorem jest wybitny specjalista w tej dziedzinie, nauczyciel akademicki, a także były, trzykrotny główny geolog kraju, który z problemami geologii gospodarczej miał i ma do czynienia na co dzień. Skromnością autora trzeba chyba tłumaczyć tytuł książki, który z powodzeniem mógłby brzmieć *Geologia gospodarcza i gospodarka surowcami mineralnymi*.

Książka powstała na bazie wykładów autora z geologii ekonomicznej na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Podobnie jak i wykład, jest to książka autorska, w której zawarte jest również subiektywne podejście autora do prezentowanych zagadnień. Stąd też jedne wątki potraktowane są marginesowo, inne zaś są rozwinięte.

Książka składa się z przedmowy, pięciu części, wykazu cytowanej literatury, a zakończona jest indeksem rzeczowym i nazwisk.

W części pierwszej, która jest wprowadzeniem do zagadnień prezentowanych w książce, autor przedstawia zarys historii geologii gospodarczej w Polsce, omawia wzajemne relacje między geologią gospodarczą a gospodarką surowcami mineralnymi, podstawy prawne działalności geologicznej i górniczej w Polsce oraz uwarunkowania ekonomiczne działalności geologicznej i wydobywania kopalin. W krótkiej części drugiej K. Szamałek opisuje zasoby naturalne Ziemi, omawiając pojęcie zasobów naturalnych, statyczną i dynamiczną teorię zasobów oraz zasoby mineralne.

Obszerna część trzecia poświęcona jest problemom geologii gospodarczej. Autor omawia w niej kolejno poszukiwanie złóż kopalin, kopaliny i złoża kopalin, wystarczalność zasobów złóż kopalin, cechy zasobów kopalin wpływające na wartość złoża oraz metody oceny ekonomicznej projektu surowcowego. W części czwartej przedstawiona jest gospodarka surowcami mineralnymi. Prezentowane są w niej następujące zagadnienia: charakterystyka

rynku zasobów mineralnych, bilansowanie kopalin i gospodarki surowcami mineralnymi, bezpieczeństwo surowcowe, rynek surowcowy, międzynarodowe organizacje surowcowe, giełdy surowców mineralnych, ceny surowców mineralnych, zarządzanie i marketing surowcami mineralnymi oraz problemy globalizacji i koncentracji w przemyśle mineralnym. W krótkiej części piątej są przedstawione perspektywy surowcowe Polski i świata, scharakteryzowane surowce mineralne Polski oraz potencjał surowcowy oceanu światowego.

Omawiana pozycja jest bogato ilustrowana i dobrze zredagowana. Jej tekst jest jasny i zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy. To istotne, kiedy przedstawia się mało spektakularną dziedzinę geologii, gdzie ważną rolę odgrywa ekonomia i zarządzanie.

Książka będzie z pewnością służyć dobrze studentom nie tylko wydziałów geologicznych, nauk o Ziemi, czy górniczych, ale z pewnością również wydziałów ekonomicznych czy zarządzania. Niewątpliwie będzie ona użyteczna również dla przedsiębiorców górniczych i inwestorów.

Włodzimierz Mizerski